

## Hugo Hanséns tal vid invigningen av Strindbergsåret 22 januari 2012

”Man är stött på mig för att jag inte är död, fastän man begravit mig många gånger!”  
(Strindberg den 6 juli 1889)

Jag heter som sagt Hugo Hansén och jag har fått uppdraget, att i Stockholms stad koordinera festligheterna kring 100-årsminnet av August Strindbergs död.

Jag måste erkänna att det initialt kändes en aning märkligt att sätta på sig partyhatten inför någons dödsår.

Fast när jag väl fått tid att tänka igenom saken så slog det mig vilken kraft det ändå ligger i det.

Och jag önskar jag kunde svara Strindberg: ”Vi kanske är lite stötta på dig för att du inte är död, men att vi skulle ha begravit dig, det är inte sant.”

Du är ju där hela tiden. Vi skymtar dig jämt och ständigt. På kultursidor, i politiken, i debattprogram, i kändisbloggar och realityserier.

Han är där och han bråkar med oss och han påverkar oss, vare sig vi vill eller inte.

Vi tar så mycket av hans väsen för givet.

Som att den finaste platsen alltid är i opposition, det fulaste man kan göra är att gå ”maktens ärenden”.

Att man kan betrakta sig själv som konstverk, att konsten inte bara är vad någon gör, utan att konsten, skulle vara konstnären.

Att det är högstatus att aldrig stå till, utan istället vara konstant öppen för nya vägar, möjligheter och livsval. Idealet om den evigt rörliga människan som inte samlar vuxenpoäng och aldrig stagnerar.

Min son är precis som Strindberg. Han är ett och ett halvt år, har en stor yvig kalufs och hans iver att ifrågasätta allt har inga gränser. Han drivs av en enorm nyfikenhet och drabbas jämt och ständigt av häftiga passioner.

Och han testar, prövar och ifrågasätter, intill bristningsgränsen, den som sitter vid makten.

Han har en avsky inför att göra saker på rutin bara för att överleva – istället vill han förstå alla sina handlingar och ge dem en mening.

August Strindberg lärde oss att ifrågasätta våra invanda mönster och våra förutfattade meningar. Allt det som utgör vår gemensamma kultur. Att undersöka livet självt. Vad vi gör med dessa få levande dagar som vi fått oss tilldelade.

Jag skulle vilja påstå att en sådan undersökning är den enda meningsbärande handling vi som människor kan utföra, eftersom vi då förhåller oss till livet och inte bara lever det.

Att fira 100-årsminnet av Strindbergs död handlar om att reflektera över vilka vi är här och nu.

Att vi uppmärksammar just hans död är nästan den bästa biten, av två skäl:

För det första så tror jag att alla konstnärliga handlingar ytterst är ett uttryck för dödsångest. Det gör att här året blir en hyllning till livet med en fläkt av fruktan inför den dag vi själva ska dö.

För det andra är det också en fingervisning om att vi inte hyllar Strindberg som person, utan hans gärning, hans arbete - det som för alltid slutade för exakt 100 år sen.

Det handlar om att tvinga honom att belysa vår tid. Så att vi i dialog med hans verk och med varandra lär oss något om oss själva. Här och nu.

Eller som Strindberg själv skrev i Dagens Nyheter 14 september 1877:

”Det finnes ögonblick i det mänskliga livet då dagens små bestyr, dess lumpna ävlan, dess egennyttiga beräkningar förefalla henne motbjudande, vämjeliga, då en stark känsla bemäktigar sig hela hennes väsende, då hon gripes av en oemotståndlig längtan ut... ut... efter luft, ljus, frihet. Det är skalden inom en, som ett ögonblick vaknar, och ett stycke skald har visst varje människa inom sitt bröst”.

Så jag föreslår att vi sätter på oss partyhattarna, blåser i tutorna och med full kraft börjar fira 100-årsminnet av August Strindbergs död. Och all den otroliga livskraft det står för. Här och nu. Tack för mig.